

VIKEN
– den nye fylkeskommunen

Kommuneregionene – videre arbeid

Hadelandsregionene 14.6.19

Bente Bjerknes, innplassert avdelingsleder samfunnsutvikling og tverrfaglig samhandling, fylkesrådsleders kontor.

Hva skal jeg si noe om

- Kommunesamarbeid i Viken.
- Regional planstrategiarbeidet status og fremdrift
- NIVI analysen er en del av regional planstrategiarbeidet.
- Kunnskapsgrunnlag som innspill til planstrategiarbeidet, som formelt starter når nytt fylkesting er på plass. Kunnskapsgrunnlaget for regional planstrategi organiseres etter FN17.
- Fellesnemnda har besluttet at Buskerudmodellen skal ligge til grunn for samarbeid med kommunene. Formalisert samarbeid, avtale.
- Dialog med kommunene videre og hvordan.

Regionreformen gir grunnlag for å tenke nytt

Nye forutsetninger, et helt nytt fylke: Geografisk utstrekning, parlamentarisk styringsmodell og en forsterket rolle som samfunnsutvikler, gir grunnlag for å tenke nytt og utradisjonelt i arbeidet med regional planstrategi

- Politikutviklingsdimensjonen
 - Regionalisering av nasjonal politikk
 - Interessepolitisk utviklingsarbeid (påvirke nasjonal politikk)
 - Regionalpolitiske prioriteringer
- Samfunnsutviklerrollen
 - Strategisk retning, samordning, mobilisering
 - + Samfunnsansvar (lovpålagte oppgaver, nasjonale forventninger, statlige planretningslinjer)
- Gjennomføring
 - Ny kommunelov stiller krav om at samfunnsmålene skal kvitteres ut i økonomiplanen
 - Konsekvenser for hvordan regional planstrategi innrettes og hvordan regionale samfunns mål følges opp?

Tenke nytt

- Differensiert politikk for ulike delregioner?
 - Ulike utfordringer i ulike regioner
 - Delregionale planer/differensiering i fylkesomfattende planer
 - Bruk av programmer, avtaler, prosjekter framfor tradisjonell planlegging
- Utviklingspartner for kommunene
 - Støtte i løpende oppgaver
 - Bistå i komplekse prosesser (byvekstavtaler, infrastrukturprosjekter)
- Avtaleinstituttet som redskap
 - Den sentral godkjenningsordningen for regional planstrategi er avvirket, mangler arena for dialog med regjeringen?
 - Forpliktelseelementet svekket til tross for bestemmelsene i PBL?
 - En type plan- og utviklingsavtale med regjeringen?

Den regionale samfunnsutviklerollen: viktig for samspillet mellom nivåene

VIKEN

– den nye fylkeskommunen

Regional planstrategi for Viken - kunnskapsgrunnlaget

Analyse av kommuneregioner/regionrådsstruktur

NIVI Analyse/Samfunnsøkonomisk analyse, juni 2019

Hva skal regional planstrategien gi av resultater

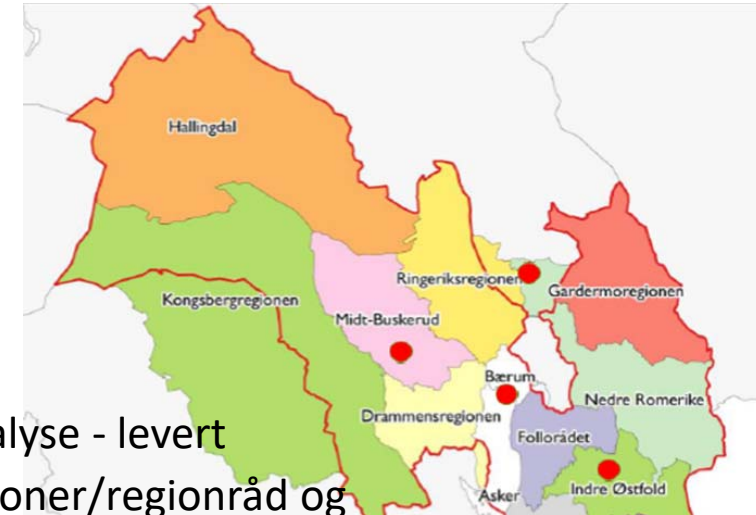
- Få en mest mulig felles oppfatning av hva som er Vikens utfordringer og muligheter
- Strategi og overordnede mål for Viken-samfunnet med grunnlag i FN17
 - «Viken viser vei» - med tilhørende mål - er «intern» visjon for Viken fylkeskommune
- Bestemme hvilke regionale planer som skal utarbeides
 - Forskriften for etableringen av Viken sier at gjeldende regionale planer i de tre fylkene skal gjelde fram til de avløses av nye
 - Fylkene har i større eller mindre grad revidert sine gjeldende regionale planstrategier, og planlagte regionale planer er stoppet i påvente av Viken
 - Regionreformen forutsetter at regional planlegging skal bli mer forpliktende – opprettet kontakt med KMD for å få til en plandialog med nasjonale myndigheter
- Foreta prioriteringer i lys av strategi og mål

Ny politikk skal utformes av nytt fylkesting

Eksterne analyser

- Framtidige kommuneregioner/regionrådsstruktur i Viken
 - Analyseoppdrag utført av NIVI Analyse/Samfunnsøkonomisk analyse - levert
 - Kartlegger kommunens holdninger til samarbeid i kommuneregioner/regionråd og samarbeidsform med nytt fylke
 - Hele rapporten tilgjengelig i sakspapirene til fellesnemnda 13. juni 2019
- utfordringer og mulighetsrom i Viken
 - Oppstart medio juni 2019 – sluttrapport 1. oktober 2019
 - Krevende oppdrag hvor det må tas hensyn til alle de tre bærekraftsperspektivene:
 - Sosial
 - Verdiskaping
 - Klima

Utgangspunkt for analysen

- Kommunene forventer aktiv bruk av regionrådene, ulike vurderinger av roller, organisering og myndighet (innspill fra kommunene i dialogmøte i Bærum rådhus 15. november 2018)
- Fellesnemnda har vedtatt at samarbeidsstrukturen i Buskerud skal videreføres og tilpasses Viken
- Anbefalt løsning må følge regler for «Interkommunalt politisk råd» i ny kommunelov

Mandat for analysen

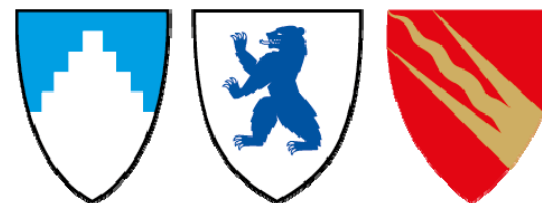
Hensikten med analysen er å fremskaffe et godt faglig grunnlag for samfunnsdialogen som skal foregå gjennom medvirkningsprosessen for regional planstrategi første halvår 2020, og samtidig tilføre kommunene et grunnlag for deres egne vurderinger om samarbeidsrelasjoner og samarbeidsformer i det nye fylket. Disse beslutningene vil kommunene fatte på eget grunnlag.

Utdrag av brev fra fylkesordførerne til alle kommunene i Viken i forkant av analysen

Problemstillinger

- 1. Analyse av mulige fremtidige kommuneregioner og regionråd i det nye fylket Viken, bl.a. sett i lys av pågående kommunesammenslutninger
- 2. Faglig anbefaling av framtidig løsning
 - a) Geografisk inndeling (struktur)
 - b) Organisering av regionråd (rolle, representasjon etc.)
 - c) Arbeidsform/dialogform med fylkeskommunen

Behov for ulike samarbeidsstrukturer

- **Nærsamarbeid om tjenester og samfunnsutvikling** i byen og bybåndet, mellom kjernekommuner, de mest integrerte
- **Regionalpolitisk samarbeid om samfunnsutvikling i regionale tyngdepunkt**, en større kommuneregion tilpasset felles bo-og arbeidsmarkedsområde, en næringsgeografisk region, mulig transportregion og regional planregion
- **Tverrgående funksjonelle kommuneklynger**, næringsklynge, kompetanseklynge, kystklynge, jernbaneklynge etc.
- **Interessepolitisk samarbeid i hele storbyregionen**, Osloregionen (83K+5FK), Østlandssamarbeidet (8FK)

Viktig konklusjon: Samtlige kommuner ønsker å tilhøre en kommuneregion

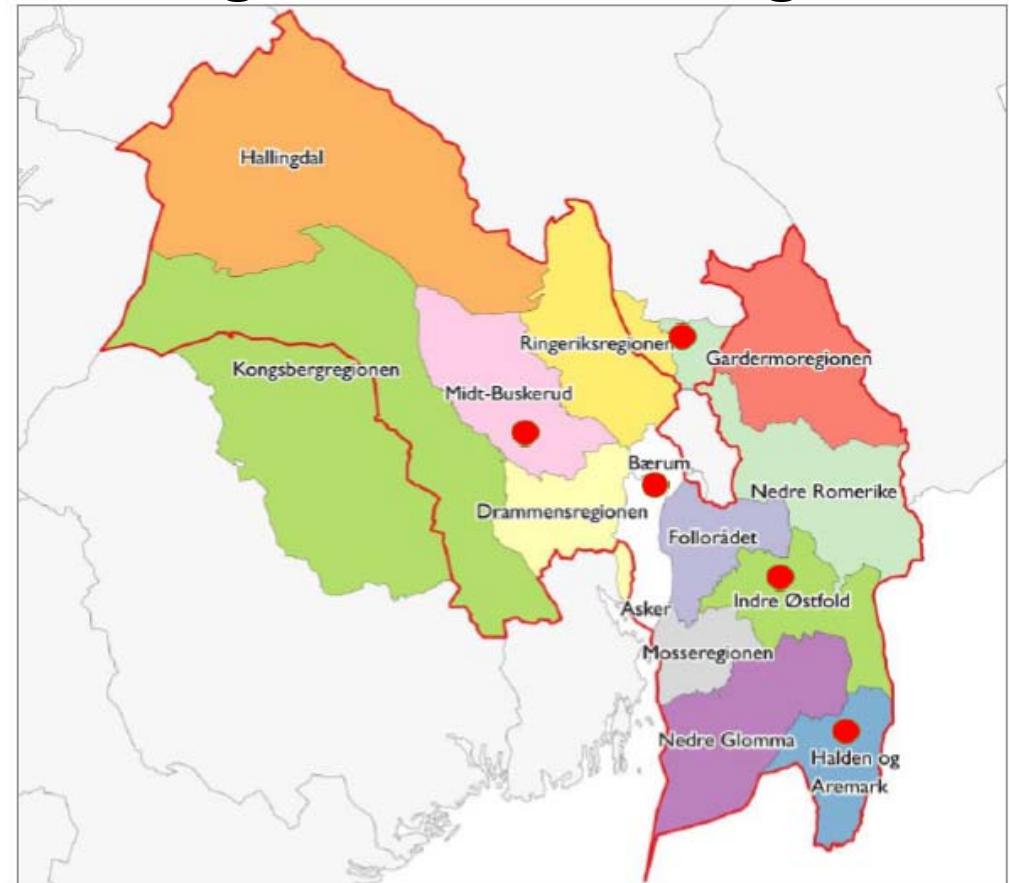

Kjennetegn Buskerudmodellen

- En politisk samhandlingsmodell, likeverdige parter, skreddersøm
- 6 kommuneregioner bestemt av kommunene
- Partnerskapsavtale underskrevet av ordførerne og vedtatt i fylkesting og kommunestyre, forankret i begge parters strategiske planer
- Fylkestinget oppnevner 2 representanter pr kommuneregion, en fra posisjon og en fra opposisjon, møte-, tale og forslagsrett, ikke stemmerett
- Administrativ regionkontakt ansatt i fylkeskommunen som bindeledd, har møterett i regionrådet.
- Årlige administrative drøftingsmøter, møter mellom fylkesutvalg og regionråd etter behov
- Utpekte satsingsområder tilpasset hver kommuneregion. Bygger på analyser av kommuneregionenes fortrinn og muligheter.
- Søkbare prosjektmidler, forvaltet tidligere egne prosjektmidler/regionale utviklingsmidler
- Samarbeid om påvirkning av staten og nasjonal politikk
- Rullering, 4-årig evaluering og endring av avtalen

Dagens modell: 12 kommuneregioner + Asker og Bærum

Nr	Regionråd	Innbyggere 1.1.2019	Areal (km ²)
1	Nedre Romerike	194337	2226
2	Nedre Glomma	150598	1224
3	Drammensregionen	146071	1077
4	Follo	142671	820
5	Bærum kommune	126841	192
6	Gardermoregionen	108407	2055
7	Asker kommune	93679	377
8	Mosseregionen	62006	514
9	Kongsbergregionen	54076	8062
10	Indre Østfold	51709	1305
11	Ringeriksregionen	44133	1974
12	Halden og Aremark	32534	961
13	Hallingdal	20568	5830
14	Midt-Buskerud	19709	1734

● **Endring aktuelt**

Anbefalt løsning: 9 kommuneregioner

Nr	Regionråd	Innbyggere 1.1.2019	Areal (km ²)
1	Romerike inkl. Lunner	302744	4281
2	Asker og Bærum	220520	569
3	Follo og Indre Østfold	194380	2125
4	Nedre Glomma inkl. Halden og Aremark	183132	2185
5	Drammensregionen	146071	1077
6	Mosseregionen	62006	514
7	Ringerike inkl. Modum og Krødsherad	60352	2866
8	Kongsbergregionen inkl. Sigdal	57566	8904
9	Hallingdal	20568	5830

Utredningene anbefaler at Viken etablerer en avvikende samarbeidsstruktur enn hva som fremkommer av kommunenes preferanser

- FK og statens interesser
- Regional balanse
- Tilpasning til BA-regioner
- Innspill til veivalg for kommunene

Utredernes vurderinger

- Midt-Buskerud er neppe bærekraftig som egen kommuneregion
- Hadeland regionråd vil være vanskelig å videreføre
- Behov for samordnet dialog med to regionråd på Romerike
- Felles dialog med Follorådet og Indre Østfold regionråd
- Mosseregionen kan gjøre gode retningsvalg både mot Follo og mot Nedre Glomma/Halden

Viktig: Faglige vurdering fra utrederne, og ikke bindende for Viken FK

Konklusjoner som grunnlag for kommunens egne vurderinger og som grunnlag for dialog i regional planstrategi

Andre tilrådninger

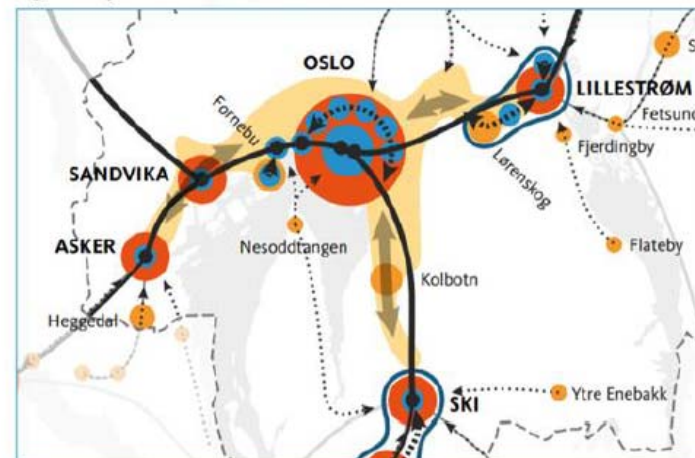

- Mål og prinsipper for samhandling mellom regionrådene og fylkeskommunen bør klargjøres – kommunene ønsker at Viken skal formidler foretrukne løsninger
- Behov for avtalebasert dialog vil variere (Buskerudmodellen)
- Viken anbefales å etablere kommuneregionene som faste planregioner for utvikling av kunnskapsgrunnlag og regional planlegging tilpasset FN17
- Regionale fortrinnsanalyser bør gjennomføres for alle kommuneregioner
- Plansystemet bør tilpasses funksjonelle byregioner og felles bo-og arbeidsmarkedsområder
- Faste kommuneregioner vil være gode arenaer for statsetatenes kommunedialog
- Behov for mer grundig gjennomgang av statlige beredskapsetater

Behov for dialog om langsiktige utviklingsretninger rundt Oslo

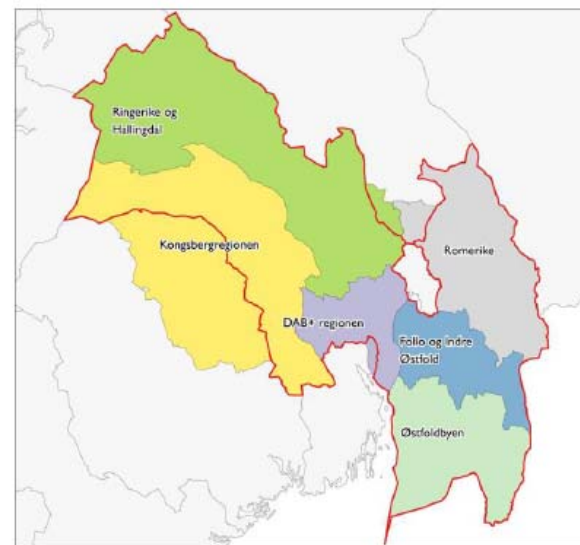
1. Hovedstadsmodell
Forsterket samarbeid mellom Oslo og bybåndskommuner

Figur 1: "Bybåndet i hovedstadsområdet"

Kilde: Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

2. Sektormodell
Forsterket samarbeid i kommuneregioner utenfor Oslo

Kommuneregionsamarbeid videre

- Gjennom prosessen med regional planstrategi må vi lande samarbeidskonstellasjoner
- Viken er tydelig på ønske om å ha en kommuneregionstruktur
- Hva den skal være må vi finne ut sammen, og der vil kommunenes ønsker være avgjørende.
- NIVI analysen et innspill for å gi diskusjonsgrunnlag
- FK vil initiere prosess ut over høsten for å både diskutere NIVI analyse og høre kommunenes tanker og ønsker, samt si noe om egne behov/ønsker.
- Dialog og mulighetsrom er åpent og lukkes først i regional planstrategi vedtak.

Nasjonale forventninger til regi-
og kommunal planlegging 20

Vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019

Regional planstrategi og kunnskapsgrunnlaget?

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Fellesnemnda 3. mai 2018:

FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunnsutviklingen i Viken

Tre saker til fellesnemnda i mars 2019:

- Helhetlig arbeid med bærekraftsmålene
- Detaljering av regional planstrategi
- Helhetlig plan- og styringssystem

Et gjennomgripende vedtak både for Viken fylkeskommune og Vikensamfunnet

Bærekraftsmålene møter offentlig planlegging

I planstrategiarbeidet skal samfunnet:

Drøfte felles utfordringer og muligheter

1. Prioritere innsats og virkemidler
2. Vedta et fireårig plansystem

- *Langsiktig, overordnede mål, 12-års perspektiv*
- *Rullering hvert fjerde år*
- *Utarbeides i henhold til bestemmelsene i PBL*
- *Medvirkning er sentralt*
- *Egengodkjennes av fylkestinget*

Fokusere på muligheter framfor begrensninger – regional planstrategi er en arena for å utvikle politikk, utarbeide strategier og sette mål i dialog med Vikensamfunnet

Ny metodikk

- Fellesnemndas beslutning om legge FN17 til grunn for arbeidet med regional planstrategi, medfører behov for ny metodikk
 - Dette er ikke gjort fullt ut på regionalt nivå i Norge tidligere
 - Regional planstrategi må brukes for å skape retning for hvordan Viken-samfunnet kan jobbe med bærekraftmålene
 - Regional planstrategi vil bli et utviklingsprosjekt samtidig som det skal ivareta strategiutvikling og medvirkning
-
- Første utkast foreligger – sak 13.6.19

www.Viken2020.no

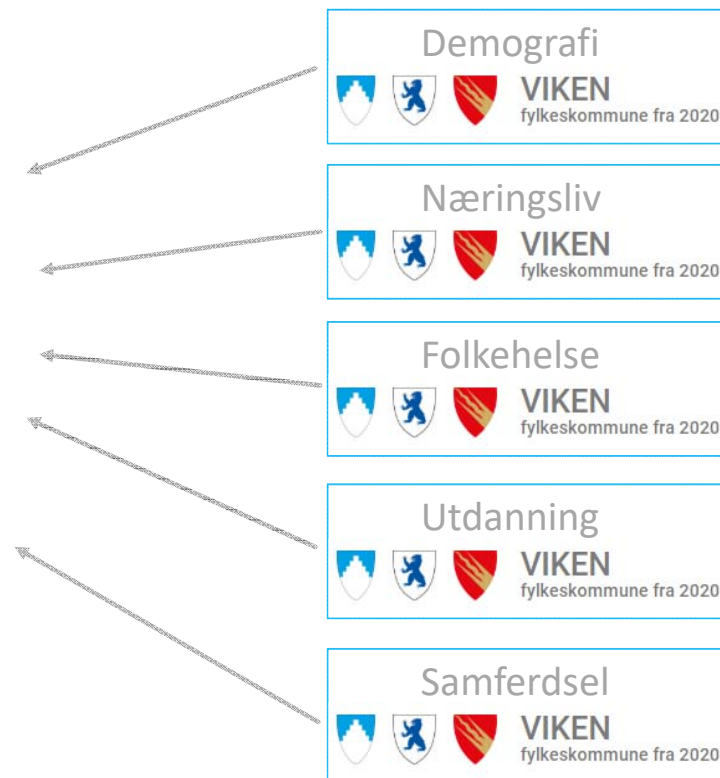
UNITED NATIONS

TRANSFORMING OUR WORLD:

THE 2030 AGENDA FOR
SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Kunnskapsgrunnlaget organiseres etter FN17

Medvirkning i planstrategien

Hensikt: Utarbeide mål og strategier for Viken-samfunnet. Viken FK har ikke anledning til å iverksette målformulering for Viken-samfunnet på egenhånd

- Utarbeides i nært samarbeid og dialog med Viken-samfunnet
- Deltakelse fra
 - Kommunene
 - Statlige etater
 - Organisasjoner og institusjoner
 - Næringslivet
 - Frivillige
 - Akademia
 - Private
- Et samarbeid som forplikter begge veier

Takk for meg!